

Rendalen kommune

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rannveig Helgesen, 62 55 11 75

Vår dato
21.7.2017
Arkivnr.
434.11

Vår referanse
2017/4447-2
Deres referanse

Skadefellingstillatelse på brunbjørn i deler av Rendalen, Tynset, Tolga og Engerdal kommuner

Vi viser til telefonhenvendelse fra Sølendalen Hamnelag v/Finn Mortensen kl. 15:04 den 20. juli 2017, med søknad om fellingstillatelse på bjørn. Statens naturoppsyn gjennomførte kadaverundersøkelse samme kveld, og Fylkesmannen fikk tilbakemelding fra rovviltkontakt kl. 20:30. Fylkesmannen ga muntlig fellingstillatelse fra kl 21:00, dette ble formidlet til hamnelaget kl 20:51 og til Rendalen kommunens vakttelefon klokken 20:55.

Bakgrunn

Det ble gjenfunnet ei død søye ved Nysetra – Finstad i Rendalen kommune den 20. juli. Statens naturoppsyn har vurdert skadene og konkludert med at bjørn er skadegjører. Det meste av kadaveret var oppspist, og det ble funnet både hår og ekskrementer fra bjørn ved kadaveret. Det ble tidligere i beitesesongen (10. juli) gjenfunnet ei søye og ett lam dokumentert tatt av bjørn ved Joten, ca. 2 km fra Finstad.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav bog 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Stortinget behandlet den 6. juni 2016 Innst. 330 S (2015-2016) til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur – Bestandsmål for ulv og ulvesone. Bestandsmålet for ulv i Norge skal være 4 – 6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger. Også ynglinger utenfor ulvesonen teller med.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8. For brunbjørn er ikke bestandsmålet nådd, og da fatter Miljødirektoratet kvote, jf. § 13. Den 1.6.2017 vedtok direktoratet en betinget skadefellingskvote på fem brunbjørner innenfor regionene 5, 6, 7 og 8.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8.

Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i rapporten *"Populasjonsovervåking av brunbjørn – DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2016"*. "Føre-var-prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som bjørnebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i to forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet hvor skaden nå har skjedd ligger i blått område utenfor ulvesonen. Den blå sonen er viktig for å oppnå bestandsmålsettingene for rovviltartene, men rommer også noen viktige beiteområder. Sølendalen og Tolga østfjell regnes som slike områder, og innenfor disse områdene skal hensynet til beitedyr prioriteres. Med hensyn til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

Fylkesmannen anser at skadeomfanget foreløpig er begrenset, jf. § 9 annet ledd bokstavene b og c. Det foreligger imidlertid et vesentlig skadepotensial idet det går et stort antall sau på utmarksbeite i området hvor skadene har oppstått. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, mener Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det gis fellingstillatelse på én bjørn i dette området.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette, eller tilgrensende beiteområder, finner Fylkesmannen å kunne tillate skadefelling på en – 1 – bjørn innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Rendalen kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til dette området: Nord for fv. 217 fra Isterfossen i Engerdal til Åkrestrømmen i Rendalen, øst for fv. 30 i Rendalen og Tynset kommuner, sør for Glomma i Tynset og Tolga kommuner, og vest for fv. 26 i Tolga og Engerdal kommuner sørover til Isterfossen.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - bjørn i tidsrommet **20.7.2017 kl. 21:00 til 27.7.2017. kl. 12:00.**
3. Rendalen kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fylkesmannen krever at det er **kun** personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, Lov om jakt og fangst av vilt, av 29.5.1981 nr. 38, eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på **inntil kr 56 000,-**. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. Rammen er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i *forkant*.
5. Bjørn som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal vommes ut og tas vare på slik at kjøttet kan omsettes. Om mulig veies dyret før utvomming. Frakt og oppbevaring av brunbjørn avklares med Fylkesmannen.
6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf forskrift om utøvelse av jakt og fangst, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning den 22. mars 2002, jf § 15 og 16.

8. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom bjørn skadeskypes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med bjørn, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan Fylkesmannen kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom bjørn skadeskypes eller felles, skal det umiddelbart gis melding på vakttelefonen - 970 29 840.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
ass. miljøverndirektør

Rannveig Helgesen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:
Sølendalen hamnelag
Tolga østfjell beitelag
Fellingsleder
SNO
Mattilsynet
Politiet
Engerdal kommune
Tolga kommune
Tynset kommune

